

Datum van inontvangstneming : 24/12/2013

Zaak C-567/13**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

5 november 2013

Verwijzende rechter:

Fővárosi Törvényszék (Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

2 oktober 2013

Verzoekende partijen:

Nóra Baczó

János István Vizsnyiczai

Verwerende partij:

Raiffeisen Bank Zrt.

In de procedure tussen verzoekers, **Nóra Baczó** (omissis) en **János István Vizsnyiczai** (omissis), die in eigen naam handelen, enerzijds,

en verweerster, **Raiffeisen Bank Zrt.** (omissis) [...], anderzijds,

over de **ongeldigheid van een overeenkomst** geeft de Fővárosi Törvényszék [stedelijke rechtbank van Boedapest], als rechter in tweede aanleg, de volgende

BESCHIKKING

Gezien de inwerkingtreding op 1 december 2009 van het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, stelt de rechter in tweede aanleg het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267 VWEU (omissis) de volgende prejudiciële vragen:

1. Berokkent de gerechtelijke procedure de consument nadeel wanneer een andere rechtbank, de algemene rechtbank (törvényszék), tot kennisneming bevoegd wordt, indien hij in een geding tot nietigverklaring

van een overeenkomst (algemene contractvoorwaarden) voor de lokale rechtbank ook verzoekt om vast te stellen dat een beding van de in geding zijnde overeenkomst oneerlijk is[?] De consument kan zich in het door zijn medecontractant ingestelde geding voor de lokale rechtbank immers beroepen op oneerlijkheid van een contractueel beding, maar moet door de verwijzing naar de algemene rechtbank hogere kosten dragen.

2. Wordt het evenwicht hersteld wanneer de consument zich ook in de door hem bij de lokale rechtbank ingestelde procedure tot nietigverklaring van de overeenkomst op oneerlijkheid van bepaalde bedingen van deze overeenkomst kan beroepen, zonder dat deze lokale rechtbank hierdoor onbevoegd wordt[?]

(omissis) [nationale procesrechtelijke aspecten]

MOTIVERING

1. Feiten

In hun bij de lokale rechtbank ingediend verzoekschrift hebben verzoekers op grond van de §§ 239/A, lid 1, 200, lid 2, en 227, lid 2, van het Polgári Törvénykönyv [Hongaars burgerlijk wetboek] en § 213, lid 1, van de 1996. évi CXII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról [wet CXII van 1996 betreffende kredietinstellingen en financiële ondernemingen] verzocht om nietigverklaring van de door hen op 13 september 2007 gesloten kredietovereenkomst voor de aankoop van een woning. Naar aanleiding van een verzoek van de rechtbank om hun verzoekschrift aan te vullen, hebben verzoekers om nietigverklaring van het arbitragebeding in hun overeenkomst verzocht op basis van advies nr. 2/2011 van de verenigde civiele kamer van de Legfelsőbb Bíróság (hooggerechtshof van Hongarije) van 12 december 2011, richtlijn 93/13/EEG en § 209, lid 2, van het Polgári Törvénykönyv. Die overeenkomst is in overeenstemming met de algemene contractvoorwaarden van § 205/A, lid 1, van het Polgári Törvénykönyv, dat wil zeggen dat het om een toetredingsovereenkomst gaat. In haar beslissing van 6 mei 2013 heeft de lokale rechtbank zich onbevoegd verklaard en de zaak naar de bevoegde rechter, de Fővárosi Törvényszék, verwezen op grond van § 23, lid 1, sub k, van de Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (wet III van 1952 tot invoering van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

2. Argumenten van partijen

Verzoekers hebben tegen die beslissing hoger beroep ingesteld teneinde ze te wijzigen en de lokale rechtbank bevoegd te verklaren. Zij hebben ontkend in hun verzoekschrift te hebben verzocht om vaststelling van het oneerlijke karakter, en

ook dat hun zaak tot de bevoegdheid van de algemene rechtbank behoorde. Verweerster heeft in hoger beroep geen opmerkingen ingediend.

3. Toepasselijke bepalingen van Hongaars recht en van Unierecht, evenals de inhoud ervan

Hongaarse wettelijke regeling

Voor de inleiding van de procedure is de Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. Törvény relevant

Volgens § 3, lid 1, beslecht de rechtbank de geschillen in burgerlijke zaken indien daarom wordt verzocht. Behoudens andersluidende wettelijke bepaling kunnen alleen de betrokken partijen in de zaak een dergelijke vordering instellen.

Volgens lid 2 van [dezelfde §], behoudens andersluidende wettelijke bepaling, is de rechtbank gebonden door hetgeen partijen vorderen en aanvoeren. De rechtbank houdt bij de behandeling van de vorderingen en stellingen van partijen niet met de formele benaming maar met de inhoud ervan rekening.

§ 22, lid 1, bepaalt dat de kantonrechtbanken (lokale rechtbanken) bevoegd zijn kennis te nemen van alle geschillen waarvan de beslechting door de wet niet is voorbehouden aan de algemene rechtbanken (törvénytörvény).

Volgens § 23, lid 1, sub k, zijn de algemene rechtbanken bevoegd kennis te nemen van geschillen over de ongeldigheid van oneerlijke contractuele bedingen (§§ 209/A, leden 1 en 2, 209/B en 301/A, leden 4-6, van het Polgári Törvénykönyv).

§ 24, lid 1, bepaalt dat de waarde van een geschil wordt bepaald aan de hand van de waarde van het voorwerp ervan of van ieder ander recht waarop in het verzoekschrift aanspraak wordt gemaakt.

Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. Törvény (wet IV van 1959 betreffende het burgerlijk wetboek), in de op 13 september 2013 van kracht zijnde versie

Volgens § 200, lid 1, kunnen partijen de inhoud van de overeenkomst vrij bepalen. Zij kunnen eveneens in onderling overleg afwijken van de regeling inzake overeenkomsten, tenzij de wet anders bepaalt.

Volgens lid 2 van [dezelfde] § is nietig een overeenkomst die in strijd is met wettelijke bepalingen of die is gesloten ter ontduiking van een wettelijke bepaling, tenzij die wettelijke bepaling hier een ander rechtsgevolg aan verbindt. Eveneens nietig is een overeenkomst die kennelijk in strijd is met de goede zeden.

Volgens § 209, lid 1, zijn algemene contractvoorwaarden en bedingen van een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, oneerlijk wanneer daarbij, in strijd met de vereisten van goede trouw en eerlijkheid, aan partijen eenzijdig en ongegrond rechten en plichten worden opgelegd die nadelig zijn voor de partij die de bedingen niet heeft opgesteld.

Volgens lid 2 van [dezelfde] § moeten voor de beoordeling van het oneerlijke karakter van het beding alle omstandigheden worden onderzocht die bij de sluiting van de overeenkomst bestonden en tot de ondertekening daarvan hebben geleid, alsmede de aard van de overeengekomen dienst en het verband van het betrokken beding met de overige bedingen van de overeenkomst of met andere overeenkomsten.

Volgens lid 3 van [dezelfde] § kan bij bijzondere rechtsregel worden vastgesteld welke bedingen van consumentenovereenkomsten als oneerlijk moeten worden aangemerkt of tot het bewijs van het tegendeel als oneerlijk moeten worden beschouwd.

Volgens § 209/A, lid 1, kunnen oneerlijke bedingen die als algemene contractvoorwaarden deel uitmaken van de overeenkomst, door de benadeelde partij worden betwist.

Volgens lid 2 van [dezelfde] § zijn in consumentenovereenkomsten nietig oneerlijke bedingen die als algemene contractvoorwaarden deel uitmaken van de overeenkomst, en oneerlijke bedingen die door de partij die met de consument een overeenkomst sluit, van tevoren eenzijdig zijn vastgesteld zonder dat daarover afzonderlijk is onderhandeld. Op de nietigheid kan enkel een beroep worden gedaan in het belang van de consument.

§ 227, lid 2, bepaalt dat overeenkomsten waarvan het voorwerp niet kan bestaan, nietig zijn.

Volgens § 239/A, lid 1, kunnen partijen de vordering tot ongeldigverklaring van de overeenkomst of van een van de bedingen van de overeenkomst (gedeeltelijke ongeldigheid) instellen zonder ook om toepassing van de gevolgen van de ongeldigheid te verzoeken.

1996. évi CXII. tv. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról [in de versie die van kracht was] bij de ondertekening van de overeenkomst (13 september 2007)

Volgens § 213, lid 1, „is nietig een kredietovereenkomst voor de aankoop van een woning door particulieren of een consumentenkredietovereenkomst die niet de volgende gegevens bevat:

- a) doel van de overeenkomst;

- b) het in een percentage op jaarbasis uitgedrukte jaarlijkse kostenpercentage, evenals de vaststelling en het bedrag van andere kosten die in voorkomend geval niet zijn opgenomen in de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage of, indien die kosten niet met zekerheid konden worden vastgesteld, een raming ervan;
- c) alle kosten in verband met de overeenkomst, met inbegrip van rente en commissies, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis;
- d) de gedetailleerde opgave van de omstandigheden en de voorwaarden waaronder de prijs van het krediet kan variëren of, indien dat niet mogelijk is, de informatie dienaangaande;
- e) het aantal aflossingen en het bedrag ervan, evenals de vervaldata ervan;
- f) de bepaling van de noodzakelijke garanties, en
- g) de aanduiding van de verzekeringen die van de consument worden verlangd in verband met de overeenkomst.”

1990. évi XCIII. tv. az illetékekről (wet XCIII van 1990 op de belastingen)

Volgens § 39, lid 1, „geldt als maatstaf van heffing, behoudens andersluidende wettelijke bepaling, in contradictoire en niet-contradictoire burgerrechtelijke procedures de waarde van het geschil bij de aanvang ervan, en in beroepsprocedures de volledige of gedeeltelijke waarde van het geschil ten belope waarvan beroep is ingesteld.”

§ 39, lid 3, sub a en b, bepaalt dat „indien de waarde van het geschil niet overeenkomstig lid 1 kan worden bepaald, de maatstaf van heffing, behoudens andersluidende wettelijke bepaling, de volgende is:

- a) bij kantonrechtbanken, 350 000 HUF in contradictoire procedures en 200 000 HUF in niet-contradictoire procedures;
- b) bij algemene rechtbanken:
  - in eerste aanleg, 600 000 HUF in contradictoire procedures en 350 000 HUF in niet-contradictoire procedures;
  - in hoger beroep, 300 000 HUF in contradictoire procedures en 170 000 HUF in niet-contradictoire procedures”.

Bíróságok szervezeteről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. Törvény (wet LXVI van 1997 inzake de organisatie en het bestuur van de rechtbanken)

§ 33, lid 1, bepaalt dat de verenigde kamer, om eenheid te brengen in de rechtspraak, de rechterlijke beslissingen analyseert en haar mening geeft in betwiste gevallen van toepassing van het recht.

2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról (thans geldende wet inzake de organisatie en het bestuur van de rechtbanken)

§ 25 bepaalt dat, „in de uitoefening van de bij § 25, lid 3, van de Alaptörvény [grondwet] toegekende bevoegdheid, de Kúria [hooggerechtshof van Hongarije] beslissingen geeft om eenheid te brengen in de rechtspraak, in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen analyseert en rechterlijke principebeslissingen van zowel de Kúria zelf als lagere rechters bekendmaakt.”

Advies nr. 2/2011 van de verenigde civiele kamer van de Legfelsőbb Bíróság

Bepaalde vragen in verband met de geldigheid van consumentenovereenkomsten

(omissis) De in het kader van het verweer ten gronde aangevoerde exceptie van ongeldigheid van de overeenkomst op grond van het oneerlijke karakter van de algemene contractvoorwaarden, kan door de lokale rechtbank ten gronde worden onderzocht. Dat de contractanten contractuele boeten bedingen voor het geval de niet-nakoming van de overeenkomst toe te rekenen is aan de beroepsbeoefenaar, kan niet worden geacht in strijd te zijn met het beginsel van goede trouw.

Toepasselijk Unierecht

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95, blz. 29)

„Artikel 1

1. Deze richtlijn strekt tot de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument.

[...]

Artikel 7

1. De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers.

[...]”

Rechtspraak van het Hof van Justitie

- Arrest van 4 juni 2009, Pannon GSM (C-243/08, Jurispr. blz. I-4713).
- Arrest van 9 november 2010, VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, Jurispr. blz. I-10847).
- Arrest van 21 februari 2013, Banif Plus Bank, (C-472/11, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie).

Motivering van de prejudiciële verwijzing

Ingevolge § 23, lid 1, sub k, van de Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. Törvény kan de consument alleen voor een hogere rechter, te weten de algemene rechtbank (törvényszék), om vaststelling van het oneerlijke karakter van een beding van een door hem ondertekende toetredingsovereenkomst verzoeken, terwijl de consument, indien de rechtsvordering door zijn medecontractant bij de lokale rechtbank is ingesteld, als verweerder een exceptie op grond van het oneerlijke karakter van een contractueel beding van de algemene contractvoorwaarden kan aanvoeren. Indien de consument om een andere reden een procedure tot ongeldigverklaring van de overeenkomst (algemene contractvoorwaarden) instelt, kan de lokale rechtbank, afhankelijk van de waarde van het geschil, bevoegd zijn, zodat het wenselijk zou zijn dat de lokale rechtbank ook kennis neemt van geschillen over de vaststelling van het oneerlijke karakter van een contractueel beding. In door de consument ingestelde procedures met een dergelijk voorwerp wordt de consument door de bevoegdverklaring van de algemene rechtbank aan hogere kosten onderworpen wegens het feit dat hij om vaststelling van het oneerlijke karakter van een contractueel beding verzoekt. Dat is nadelig voor de consument en kan in de weg staan aan de verwezenlijking van de doelstellingen van richtlijn 13/93/EEG, te weten consumentenbescherming en een eengemaakte markt.

De Fővárosi Törvényszék, de verwijzende rechter, moet als rechter in tweede aanleg in de beroepsprocedure het geschil beslechten bij een beslissing waartegen geen gewoon rechtsmiddel kan worden ingesteld, zodat is voldaan de voorwaarden van artikel 267 VWEU.

(omissis) [nationale procesrechtelijke aspecten] (omissis) Boedapest, 2 oktober 2013.

[ondertekening]